

دانشگاه

سشنه ۱۳۱۳زاد۱۴۰۳

شماره ۴۴۹۵

FARHIKHTEGANDAILY.COM

فاریختگان آنلاین

FARHIKHTEGANONLINE

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

فاریختگان آنلاین

«فرهیختگان» یک داده‌کاوی ملی در سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰ بررسی می‌کند

میانگین اشتغال فارغ‌التحصیلان دانشگاهی؛ ۴۹ درصد

زنگار وختگان

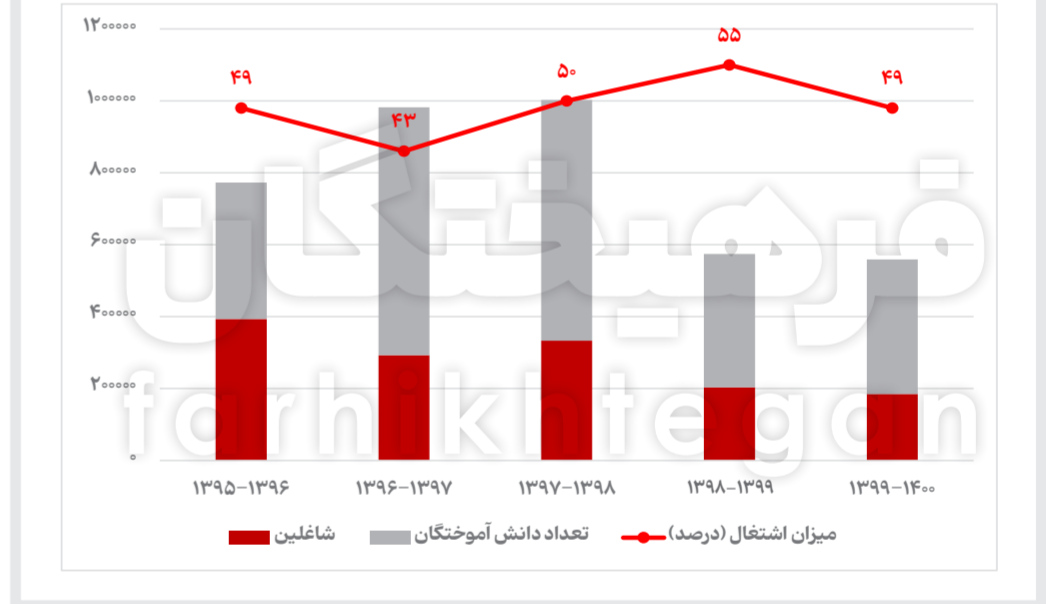
سید کبری کوشک‌نگار

تصور قدیمی‌ها ه‌اکن رفتن به دانشگاه می تواند تضمین‌کننده شغل آینده‌شان باشد، طی سال‌های اخیر درحال‌رتنگ با بختن است. مسئولان وزارت آموزش عالی کشور با بخش بود بود بخش قابل توجهی از جامعه برای رسیدن به صندلی های دانشگاهی، حتی چندین سال پشت‌کنکور می‌مانند اما تزجیح دنیا تنها از همین مسیر به بازار کار راه پیدا کنند. روندی که حالا تغییر کرده و بخشی از بدنه جامعه تزجیح با اشتغال این نقر محسوب آرد، آنکته به دنبال گرفتن مدرک دانشگاهی باشند، به دنبال یادگیری مهارت‌هایی هستند که از طریق آن، هر تنها زودتر به بازار کار برسند، بلکه بتوانند درآمدهای بیشتری هم داشته باشند. در مقابل نیز افرادی که در زمره دانشجویان قرار می‌گیرند، می‌دانند که برای داشتن شغل مناسب باید در مقاطع بالای دانشگاهی فارغ‌التحصیل شوند، چراکه بالا بودن نرخ بیکاری در بین فارغ‌التحصیلان آن‌ها را به این نتیجه رسانده که با داشتن مدرک کاردانی، کارشناسی و حتی کارشناسی ارشد، نمی‌توانند اندازه بازار فارغ‌التحصیلان دکتری شانس ورود به بازار را داشته باشند. از طرف دیگر براساس گزارش که مرکز آمار ایران برای تابستان اسال در مقایسه با تابستان سال گذشته منتشرکرده، از کل دانشگاهی بیکاران کشور ۴۲ درصدشان از خانواده فارغ‌التحصیلان

دایره اشتغال فارغ‌التحصیلان با هم تنگ‌تر شد

بررسی وضعیت نرخ اشتغال در میان دانش‌آموختگان آموزش عالی کشور فرآغ از رشته، مقطع و زیرنظام آموزشی نشان می‌دهد جمعیت فارغ‌التحصیلی که توانستند راهی بازار کار شوند در سال ۱۳۹۰-۱۳۹۹ به نسبت سال ۱۳۹۹-۱۳۹۷ ریزش ۲۹ درصدی همراه بود و در مجموع آن‌ها ۷۵ درصد (که معادل ۴۹ درصد از کل دانش‌آموختگان می‌شد، بعد از گرفتن مدرک تحصیلی‌شان، شانس پیدا کردن شغل را داشتند. پیام آمار برای آن است که عمده‌سازگر تحصیلی برای نیمی از فارغ‌التحصیلان توانستند مهارت‌کننده مسیری برای رسیدن به درآمد باشند. درصد بیکاری فارغ‌التحصیلان زمانی بیشتر به چشم می‌آید که بدایم در سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ نرخ اشتغال در بین فارغ‌التحصیلان ۵۵ درصد بوده است؛ یعنی از بین ۳۷ هزار و ۸۰۷ نفری که آن سال مدرک دانشگاهی داشتند، ۲۳ هزار و ۵۴۹ نفر شاغل شدند. با وجود اینکه میانگین نرخ اشتغال در طول ۵ سال پایانی دهه ۲۰۱۰ درصد بوده،

نسبت اشتغال فارغ‌التحصیلان دانشگاهی درباره زمانی ۵ ساله

۴۰ درصد زنان فارغ‌التحصیل شاغل شدند

واقعیت اینکه در همه این سال‌ها ورود دانش‌آموختگان پسر به بازارهای کار برای مردان راحت‌تر از زنان بوده است؛ در سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰ که میزان اشتغال برای آن‌ها هیچ‌گاه کمتر از ۲۹ درصد بوده در حالی‌که این نرخ برای زنان هم هیچ وقت به بالاتر از ۲۵ درصد نرسیده است. جالب اینکه جمعیت فارغ‌التحصیلان زن در سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹ با کاهش ۴ درصدی همراه شده و از بین کل این فارغ‌التحصیلان فقط ۲۰ درصدشان در زمره شاغلان محسوب شدند، یعنی در این سال ۷۳ هزار و ۷ نفر از دانش‌آموختگان زن شاغل شده بودند. در حالی‌که این آمار برای یک سال قبل از آن، از نرخ ۵۸ درصد می‌رسید. سالی که در بین ۹۸ هزار و ۲۵۶ نفر در مجموع ۲۴ هزار و ۵۱۰ نفر را می‌توانستیم به عنوان شاغل حساب کنیم. این کاهش البته شامل فارغ‌التحصیلان مرد هم می‌شود به طوری

دانشگاه‌های اندک‌به‌نسبت به مدت مشابه بار ۱۸ درصدی همراه بوده است. این آمار نشان می‌دهد در کشور ما جمعیتی رویه رویم که تزجیح می‌دهند در مقطع بالاتر تحصیل کنند یا رفتن به خارج یا خانه نشینی را انتخاب کرده‌اند. مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی طی سال‌های اخیر به انتشار کتابچه‌هایی با موضوع «رصد اشتغال دانش‌آموختگان» اقدام می‌کند؛ کتابچه‌هایی که تصمیم‌بندی جزئی‌تری اصم از مقطع تحصیلی، رشته، جنسیت، زیرنظام و… را نسبت به اشتغال فارغ‌التحصیلان ارائه می‌دهد. هرچند این آمار را می‌توان به عنوان آمار دقیق بیکاری یا اشتغال این نقر محسوب کرد؛ چراکه این مسئله نیازمند دریافت نرغ مؤلفه‌های مختلف است اما این مؤسسه مبنای تشخیص وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان را سابقه ثبت مصروفیت در بین فارغ‌التحصیلان تاخیر اجتماعی یا کنسورات صندوق بازنشستگی کشور داده و به همین دلیل افرادی که به دلیل مختلف شاغل نشده‌اند در این دو سیستم سابقه ثبت کنسورات نداشته باشند، در زمره شاغلان این مؤسسه لحاظ نمی‌شوند. «فرهیختگان» در این گزارش برای اینکه بتواند به آمار دقیق‌تری از میزان نرخ اشتغال برسد، تلاش کرده با اعلام میانگین اشتغال گروه‌ها، رشته‌ها، مقاطع از فارغ‌التحصیلان سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰، بتواند تصویر دقیق‌تری ارائه دهد. تصویری که نشان می‌دهد به نیمی از فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در سال ۱۴۰۰ باز هم در زمره بیکاران رتقی می‌شوند.

اما باید به این مسئله هم توجه داشت که بهترین سال از حیث عالی کشور فرآغ از رشته، مقطع و زیرنظام آموزشی نشان می‌دهد جمعیت فارغ‌التحصیلی که توانستند راهی بازار کار شوند در سال ۱۳۹۰-۱۳۹۹ به نسبت سال ۱۳۹۹-۱۳۹۷ ریزش ۲۹ درصدی همراه بود و در مجموع آن‌ها ۷۵ درصد (که معادل ۴۹ درصد از کل دانش‌آموختگان می‌شد، بعد از گرفتن مدرک تحصیلی‌شان، شانس پیدا کردن شغل را داشتند. پیام آمار برای آن است که عمده‌سازگر تحصیلی برای نیمی از فارغ‌التحصیلان توانستند مهارت‌کننده مسیری برای رسیدن به درآمد باشند. درصد بیکاری فارغ‌التحصیلان زمانی بیشتر به چشم می‌آید که بدایم در سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ نرخ اشتغال در بین فارغ‌التحصیلان ۵۵ درصد بوده است؛ یعنی از بین ۳۷ هزار و ۸۰۷ نفری که آن سال مدرک دانشگاهی داشتند، ۲۳ هزار و ۵۴۹ نفر شاغل شدند. با وجود اینکه میانگین نرخ اشتغال در طول ۵ سال پایانی دهه ۲۰۱۰ درصد بوده،

نسبت اشتغال فارغ‌التحصیلان دانشگاهی درباره زمانی ۵ ساله هر تعریفی ندارد. به طوری که در سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ به ترتیب ۲۸ و ۲۸ درصد دانش‌آموخته بودند، یعنی در کل آن‌ها ۶۰ درصدی نفر از گروه کشاورزی و ۷ هزار و ۶۲۲ نفر از گروه هنر توانمند شغل خود را پیداکنند. در حالی‌که کار آم‌رکی دانش‌آموختگان آن‌ها به ۴۹ هزار و ۶۴ هزار و ۲۷ نفر تا ۲۸ نفر می‌رسید. سهمی که نشان می‌دهد درصد قابل توجهی از آن‌ها یا در زمره بیکاران تعریف نمی‌شوند و یا مجبورند در شغل‌هایی وارد شوند که از حیث درآمد، اطلاعاتی نیتی مشخصی مانند داشتن بیمه برای آن‌ها ندارد. البته باید این مسئله را هم مورد توجه قرار داد که در هر دو گروه، با ریزش نرخ اشتغال هم مواجه بودند. به طوری که نرخ اشتغال گروه کشاورزی نسبت به سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ با کاهش ۹ درصدی و هنری‌ها هم با کاهش ۱۰ درصدی همراه شده است. البته وضعیت این دو گروه به نسبت سایر علوم پایه به‌مر مخط‌تر کنترزی رسیده، به طوری که هیچ‌کدام از آن‌ها در طول ۵ سال مدنظر این گزارش نرخ اشتغالشان ن تنها از ۲۵ درصد بیشتر نشده، بلکه این رقم برای هنر حتی به ۲۰ درصد هم رسیده و میانگین اشتغال آن‌ها هم ۲۰ و ۳۰ درصد بوده است. بی‌توجهی به وضعیت اشتغال فارغ‌التحصیلان این دو گروه در حالی‌که سال‌ها از سوی متولیان امر دیده شده که حداقل حوزه کشاورزی و دامپزشکی در زمره حوزه‌های استراتژیک از لحاظ امنیت کشور،ها قرار گرفته و کشور ما نیز بتاسیل بالایی برای رونق بخشیدن به اشتغال این بخش دارد؛ اما تصمیم‌گیری‌های اشتباهی چه در عرصه ایجاد شغل و چه ایجاد رشته‌های متناسب با بازار واقعی، مانع ایجاد شرایط فعلی برای فارغ‌التحصیلان شده است.

اشتغال دانش‌آموختگان کشاورزی و هنری‌ها

دورس‌تاسی‌موقط:

به ترتیبی ندارد. به طوری که در سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ به ترتیب ۲۸ و ۲۸ درصد دانش‌آموخته بودند، یعنی در کل آن‌ها ۶۰ درصدی نفر از گروه کشاورزی و ۷ هزار و ۶۲۲ نفر از گروه کشاورزی و ۷ هزار و ۶۲۲ نفر از گروه هنر توانمند شغل خود را پیداکنند. در حالی‌که کار آم‌رکی دانش‌آموختگان آن‌ها به ۴۹ هزار و ۶۴ هزار و ۲۷ نفر تا ۲۸ نفر می‌رسید. سهمی که نشان می‌دهد درصد قابل توجهی از آن‌ها یا در زمره بیکاران تعریف نمی‌شوند و یا مجبورند در شغل‌هایی وارد شوند که از حیث درآمد، اطلاعاتی نیتی مشخصی مانند داشتن بیمه برای آن‌ها ندارد. البته باید این مسئله را هم مورد توجه قرار داد که در هر دو گروه، با ریزش نرخ اشتغال هم مواجه بودند. به طوری که نرخ اشتغال گروه کشاورزی نسبت به سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ با کاهش ۹ درصدی و هنری‌ها هم با کاهش ۱۰ درصدی همراه شده است. البته وضعیت این دو گروه به نسبت سایر علوم پایه به‌مر مخط‌تر کنترزی رسیده، به طوری که هیچ‌کدام از آن‌ها در طول ۵ سال مدنظر این گزارش نرخ اشتغالشان ن تنها از ۲۵ درصد بیشتر نشده، بلکه این رقم برای هنر حتی به ۲۰ درصد هم رسیده و میانگین اشتغال آن‌ها هم ۲۰ و ۳۰ درصد بوده است. بی‌توجهی به وضعیت اشتغال فارغ‌التحصیلان این دو گروه در حالی‌که سال‌ها از سوی متولیان امر دیده شده که حداقل حوزه کشاورزی و دامپزشکی در زمره حوزه‌های استراتژیک از لحاظ امنیت کشور،ها قرار گرفته و کشور ما نیز بتاسیل بالایی برای رونق بخشیدن به اشتغال این بخش دارد؛ اما تصمیم‌گیری‌های اشتباهی چه در عرصه ایجاد شغل و چه ایجاد رشته‌های متناسب با بازار واقعی، مانع ایجاد شرایط فعلی برای فارغ‌التحصیلان شده است.

مدار اشتغال علوم انسانی‌ها تقییرناپذیر است!
بررسی وضعیت علوم انسانی‌ها هم که طی سال‌های اخیر جمعیت فارغ‌التحصیلی و میزان اشتغال‌شان در بین فارغ‌التحصیلان‌شان اهمیت یافته، نشان می‌دهد. سهم آن‌ها از بازار کار کشور ۲ درصد آفت بوده است؛ به طوری که در سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ در مجموع ۱۰۱ هزار و ۲۱۹ نفر از فارغ‌التحصیلیاتی که در رشته‌های مختلف مرتبط با علوم انسانی تحصیل کرده بودند، شاغل شدند. اما این میزان در سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ به ۹۲ هزار و ۴۲۹ نفر رسید. کاهش که باعث شد تا نرخ اشتغال آن‌ها از ۵۲ درصد به ۵۰ درصد برسد. البته اگر بخواهیم

اشتغال علوم پایه‌ای‌ها باز هم به وخامت

انتخاب رشته تحصیلی حتماً در شأن فارغ‌التحصیلان برای رسیدن به بازار کار یا دور شدن از آن الزگزار است؛ به طوری که تحصیل در برخی از رشته‌ها سال‌هاست بی‌هدف یا دست‌فراگتن با جزئی‌تری اصم از مقطع تحصیلی، رشته، جنسیت، زیرنظام و… را نسبت به اشتغال فارغ‌التحصیلان ارائه می‌دهد. هرچند این آمار را می‌توان به عنوان آمار دقیق بیکاری یا اشتغال این نقر محسوب کرد؛ چراکه این مسئله نیازمند دریافت نرغ مؤلفه‌های مختلف است اما دانشجویانی که در رشته‌های مرتبط با علوم فارغ‌التحصیل می‌شوند، باز هم شانسشان برای داشتن درآمد کمتر شده است؛ به طوری که در مجموع ۲۸ درصد از آن‌ها در سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰ در میان شاغلین بود. هرچند ششده یمنی در مجموع ۶ هزار و ۷۴ نفر از فارغ‌التحصیلان از آن‌ها در زمره شاغلان ثبت‌نام قرار گرفتند. صندوق بازنشستگی کشور داده و به همین دلیل افرادی که به دلیل مختلف شاغل نشده‌اند در این دو سیستم سابقه ثبت کنسورات نداشته باشند، در زمره شاغلان این مؤسسه لحاظ نمی‌شوند. «فرهیختگان» در این گزارش برای اینکه بتواند به آمار دقیق‌تری از میزان نرخ اشتغال برسد، تلاش کرده با اعلام میانگین اشتغال گروه‌ها، رشته‌ها، مقاطع از فارغ‌التحصیلان سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰، بتواند تصویر دقیق‌تری ارائه دهد. تصویری که نشان می‌دهد به نیمی از فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در سال ۱۴۰۰ باز هم در زمره بیکاران رتقی می‌شوند.

خیال تخت‌پوشکی‌ها برای رسیدن به بازار کار!
هیچکس از فارغ‌التحصیلی از کلاسی‌های درسی اصلی رشته‌های پزشکی، به‌عنا به داشتن یک سفید امضا برای داشتن درآمد ثابت محسوب نمی‌شود، به طوری که بر اساس گزارش‌های مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، طی سال‌های ۱۳۹۹-۱۴۰۰ تا ۱۳۹۹-۱۴۰۰ این میزان علمی‌رقم کاهش ۱ درصدی، اما باز هم بالاترین میزان اشتغال‌پذیری را از آن خود کرده‌اند. به عبارت دیگر با وجود اینکه نرخ اشتغال پوشکی‌ها در همین دو سال از ۸۳ درصد به ۸۱ درصد رسیده، اما نمی‌توان این مسئله را هم گماننا کرد که این دو سال را باید بهترین سال‌های اشتغال برای این گروه دانست؛ چراکه در آن برای اولین بار نرخ اشتغال رشته‌های مختلف گروه پوشکی از ۸۰ درصد فراتر رفته است. شاید برای درک بهتر این مسئله بد نیاز باشد نگاهی به ۳ سال قبل تر داشته باشیم. از سال ۱۳۹۶-۱۳۹۵ در دانش‌آموختگان صاحب شغل شده بودند، یعنی در عمل بیشتر از نصف آن‌ها هیچ‌گاه توانستند اشتغال شغل ثابتی داشته باشند. موضوع نشان‌دهنده جالبستی می‌شود که در سال ۱۳۹۶-۱۳۹۵ در مجموع ۵ هزار و ۹۸۸ نفر از دانش‌آموختگان علوم پایه شاغل شدند که در آن سال سهم ۲۳ درصدی از کل دانش‌آموختگان را شامل می‌شد و این میزان بعد از ۵ سال به نزدیک ۷ هزار نفر رسیده بود؛ هرچند که در این میان کاهش جمعیت فارغ‌التحصیلان علوم پایه هم مشهود است. اما قطعاً نرخ اشتغال ۲۸ درصدی برای این گروه تحصیلی با توجه به اهمیت و الزگزار آن که از پیشبرد برنامه‌های علمی، قابل قبول نیست؛ چراکه عدم تغییر وضعیت شغلی آن‌ها می‌تواند در آینده تعداد دوری به‌مرگ تدریجی تحصیل در این گروه بینجامد؛ از اینجا بدیست این موضوع را هم ملاک قرار داد که میانگین اشتغال آن‌ها ۳۹ درصد بوده است.

مهندسان کشور بیکارند!
فنی و مهندسی باید جزو گروهی قلمداد کرد که تقریباً هر جا که اشتغال در آن صورت گیرد، شانس پیدا کردن شغل در آن است. اما در میان کاهش جمعیت فارغ‌التحصیلان علوم پایه هم مشهود است. اما قطعاً نرخ اشتغال ۲۸ درصدی برای این گروه تحصیلی با توجه به اهمیت و الزگزار آن که از پیشبرد برنامه‌های علمی، قابل قبول نیست؛ چراکه عدم تغییر وضعیت شغلی آن‌ها می‌تواند در آینده تعداد دوری به‌مرگ تدریجی تحصیل در این گروه بینجامد؛ از اینجا بدیست این موضوع را هم ملاک قرار داد که میانگین اشتغال آن‌ها ۳۹ درصد بوده است.

اشتغال دانش‌آموختگان کشاورزی و هنری‌ها

دورس‌تاسی‌موقط:
وضعیت اشتغال در دو گروه کشاورزی و دامپزشکی و همچنین هنر هم تعریفی ندارد. به طوری که در سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ به ترتیب ۲۸ و ۲۸ درصد دانش‌آموخته بودند، یعنی در کل آن‌ها ۶۰ درصدی نفر از گروه کشاورزی و ۷ هزار و ۶۲۲ نفر از گروه کشاورزی و ۷ هزار و ۶۲۲ نفر از گروه هنر توانمند شغل خود را پیداکنند. در حالی‌که کار آم‌رکی دانش‌آموختگان آن‌ها به ۴۹ هزار و ۶۴ هزار و ۲۷ نفر تا ۲۸ نفر می‌رسید. سهمی که نشان می‌دهد درصد قابل توجهی از آن‌ها یا در زمره بیکاران تعریف نمی‌شوند و یا مجبورند در شغل‌هایی وارد شوند که از حیث درآمد، اطلاعاتی نیتی مشخصی مانند داشتن بیمه برای آن‌ها ندارد. البته باید این مسئله را هم مورد توجه قرار داد که در هر دو گروه، با ریزش نرخ اشتغال هم مواجه بودند. به طوری که نرخ اشتغال گروه کشاورزی نسبت به سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ با کاهش ۹ درصدی و هنری‌ها هم با کاهش ۱۰ درصدی همراه شده است. البته وضعیت این دو گروه به نسبت سایر علوم پایه به‌مر مخط‌تر کنترزی رسیده، به طوری که هیچ‌کدام از آن‌ها در طول ۵ سال مدنظر این گزارش نرخ اشتغالشان ن تنها از ۲۵ درصد بیشتر نشده، بلکه این رقم برای هنر حتی به ۲۰ درصد هم رسیده و میانگین اشتغال آن‌ها هم ۲۰ و ۳۰ درصد بوده است. بی‌توجهی به وضعیت اشتغال فارغ‌التحصیلان این دو گروه در حالی‌که سال‌ها از سوی متولیان امر دیده شده که حداقل حوزه کشاورزی و دامپزشکی در زمره حوزه‌های استراتژیک از لحاظ امنیت کشور،ها قرار گرفته و کشور ما نیز بتاسیل بالایی برای رونق بخشیدن به اشتغال این بخش دارد؛ اما تصمیم‌گیری‌های اشتباهی چه در عرصه ایجاد شغل و چه ایجاد رشته‌های متناسب با بازار واقعی، مانع ایجاد شرایط فعلی برای فارغ‌التحصیلان شده است.

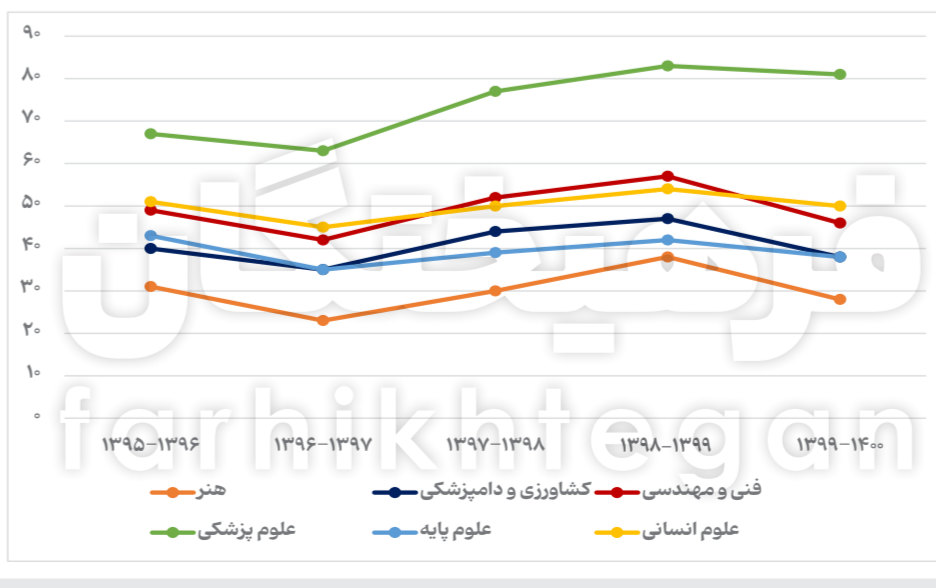
مسیر بازار کار برای دانش‌آموختگان شهریه‌پردازان است؟

وضعیت اشتغال در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی تفاوتی با یکدیگر ندارد به طوری که در سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰ نرخ اشتغال در دو بخش ۱۳ درصدی اعلام شده بود. اما موضوع زمانی جالب می‌شود که بدایم در دانشگاه‌های دولتی این نرخ در سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ به ۵۵ درصد رسیده بود؛ اما این میزان در سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ به ۵۵ درصد ولی در دانشگاه‌های غیردولتی‌ها ۲۵ درصد بیشتر نشده، بلکه این رقم برای هنر حتی به ۲۰ درصد هم رسیده و میانگین اشتغال آن‌ها هم ۲۰ و ۳۰ درصد بوده است. بی‌توجهی به وضعیت اشتغال فارغ‌التحصیلان این دو گروه در حالی‌که سال‌ها از سوی متولیان امر دیده شده که حداقل حوزه کشاورزی و دامپزشکی در زمره حوزه‌های استراتژیک از لحاظ امنیت کشور،ها قرار گرفته و کشور ما نیز بتاسیل بالایی برای رونق بخشیدن به اشتغال این بخش دارد؛ اما تصمیم‌گیری‌های اشتباهی چه در عرصه ایجاد شغل و چه ایجاد رشته‌های متناسب با بازار واقعی، مانع ایجاد شرایط فعلی برای فارغ‌التحصیلان شده است.

مدار اشتغال علوم انسانی‌ها تقییرناپذیر است!
بررسی وضعیت علوم انسانی‌ها هم که طی سال‌های اخیر جمعیت فارغ‌التحصیلی و میزان اشتغال‌شان در بین فارغ‌التحصیلان‌شان اهمیت یافته، نشان می‌دهد. سهم آن‌ها از بازار کار کشور ۲ درصد آفت بوده است؛ به طوری که در سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ در مجموع ۱۰۱ هزار و ۲۱۹ نفر از فارغ‌التحصیلیاتی که در رشته‌های مختلف مرتبط با علوم انسانی تحصیل کرده بودند، شاغل شدند. اما این میزان در سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ به ۹۲ هزار و ۴۲۹ نفر رسید. کاهش که باعث شد تا نرخ اشتغال آن‌ها از ۵۲ درصد به ۵۰ درصد برسد. البته اگر بخواهیم

مدار اشتغال علوم انسانی‌ها تقییرناپذیر است!
بررسی وضعیت علوم انسانی‌ها هم که طی سال‌های اخیر جمعیت فارغ‌التحصیلی و میزان اشتغال‌شان در بین فارغ‌التحصیلان‌شان اهمیت یافته، نشان می‌دهد. سهم آن‌ها از بازار کار کشور ۲ درصد آفت بوده است؛ به طوری که در سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ در مجموع ۱۰۱ هزار و ۲۱۹ نفر از فارغ‌التحصیلیاتی که در رشته‌های مختلف مرتبط با علوم انسانی تحصیل کرده بودند، شاغل شدند. اما این میزان در سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ به ۹۲ هزار و ۴۲۹ نفر رسید. کاهش که باعث شد تا نرخ اشتغال آن‌ها از ۵۲ درصد به ۵۰ درصد برسد. البته اگر بخواهیم

نسبت اشتغال فارغ‌التحصیلان دانشگاهی به تفکیک گروه‌های تحصیلی درباره زمانی ۵ ساله

تنوع دوره‌های آموزش آموزش عالی کشور باعث شده، تا ما دانشجویان بتوانند دست‌بازتری برای رسیدن به مدرک دانشگاهی داشته باشند، با این حال قطعاً تحصیل در دوره‌های روزبه و شبانه و بعد از آن فرگتن در اولویت اصلی قرار دارد. با این حال بر اساس آمارهای عنوان کرد شانس دانش‌آموختگان روزته برای داشتن شغل طی سال‌های ۱۳۹۹-۱۳۹۸ تا ۱۳۹۹-۱۴۰۰ به طوری که جمعیت شاغل آن‌ها از ۱۸۴ هزار و ۲۸ نفر تا ۱۶۶ هزار و ۷۲۰ نفر رسیده است. همچنین با وجود میانگین نرخ اشتغال ۲۹ درصدی در بین آن‌ها باید، این مسئله را هم مورد توجه کرد که عمدتاً نرخ اشتغال در این ۵ سال بیشتر از ۵۰ درصد بوده است. موضوع زمانی جالب می‌شود که بدایم در سال ۱۳۹۷-۱۳۹۶ با وجود اینکه ۱۷۲ هزار و ۳۲۲ از جمعیت دانش‌آموختگان این دوره توانستند، راهی بازار کار شوند؛ اما این جمعیت ۳۳ درصد از کل دانش‌آموختگان آن سال را شامل می‌شد.

۶۶ درصد دانش‌آموختگان شبانه‌بیکارند؟

وضعیت برای فارغ‌التحصیلان شبانه به‌مراتب بدتر هم شده است؛ به طوری که نرخ اشتغال آن‌ها از ۲۵ درصد در سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ به ۲۴ درصد رسیده است. یعنی عملاً وضعیت این نقر اشتغال در این دو سال بدتر شده است. به عبارت دیگر با وجود اینکه نرخ اشتغال پوشکی‌ها در همین دو سال از ۸۳ درصد به ۸۱ درصد رسیده، اما نمی‌توان این مسئله را هم گماننا کرد که این دو سال را باید بهترین سال‌های اشتغال برای این گروه دانست؛ چراکه در آن برای اولین بار نرخ اشتغال رشته‌های مختلف گروه پوشکی از ۸۰ درصد فراتر رفته است. شاید برای درک بهتر این مسئله بد نیاز باشد نگاهی به ۳ سال قبل تر داشته باشیم. از سال ۱۳۹۶-۱۳۹۵ در دانش‌آموختگان صاحب شغل شده بودند، یعنی در عمل بیشتر از نصف آن‌ها هیچ‌گاه توانستند اشتغال شغل ثابتی داشته باشند. موضوع نشان‌دهنده جالبستی می‌شود که در سال ۱۳۹۶-۱۳۹۵ در مجموع ۵ هزار و ۹۸۸ نفر از دانش‌آموختگان علوم پایه شاغل شدند که در آن سال سهم ۲۳ درصدی از کل دانش‌آموختگان این گروه تحصیلی تاخیر اجتماعی یا کنسورات صندوق بازنشستگی کشور داده و به همین دلیل افرادی که به دلیل مختلف شاغل نشده‌اند در این دو سیستم سابقه ثبت کنسورات نداشته باشند، در زمره شاغلان این مؤسسه لحاظ نمی‌شوند. «فرهیختگان» در این گزارش برای اینکه بتواند به آمار دقیق‌تری از میزان نرخ اشتغال برسد، تلاش کرده با اعلام میانگین اشتغال گروه‌ها، رشته‌ها، مقاطع از فارغ‌التحصیلان سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰، بتواند تصویر دقیق‌تری ارائه دهد. تصویری که نشان می‌دهد به نیمی از فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در سال ۱۴۰۰ باز هم در زمره بیکاران رتقی می‌شوند.

۶۶ درصد دانش‌آموختگان شبانه‌بیکارند؟
وضعیت برای فارغ‌التحصیلان شبانه به‌مراتب بدتر هم شده است؛ به طوری که نرخ اشتغال آن‌ها از ۲۵ درصد در سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ به ۲۴ درصد رسیده است. یعنی عملاً وضعیت این نقر اشتغال در این دو سال بدتر شده است. به عبارت دیگر با وجود اینکه نرخ اشتغال پوشکی‌ها در همین دو سال از ۸۳ درصد به ۸۱ درصد رسیده، اما نمی‌توان این مسئله را هم گماننا کرد که این دو سال را باید بهترین سال‌های اشتغال برای این گروه دانست؛ چراکه در آن برای اولین بار نرخ اشتغال رشته‌های مختلف گروه پوشکی از ۸۰ درصد فراتر رفته است. شاید برای درک بهتر این مسئله بد نیاز باشد نگاهی به ۳ سال قبل تر داشته باشیم. از سال ۱۳۹۶-۱۳۹۵ در دانش‌آموختگان صاحب شغل شده بودند، یعنی در عمل بیشتر از نصف آن‌ها هیچ‌گاه توانستند اشتغال شغل ثابتی داشته باشند. موضوع نشان‌دهنده جالبستی می‌شود که در سال ۱۳۹۶-۱۳۹۵ در مجموع ۵ هزار و ۹۸۸ نفر از دانش‌آموختگان علوم پایه شاغل شدند که در آن سال سهم ۲۳ درصدی از کل دانش‌آموختگان این گروه تحصیلی تاخیر اجتماعی یا کنسورات صندوق بازنشستگی کشور داده و به همین دلیل افرادی که به دلیل مختلف شاغل نشده‌اند در این دو سیستم سابقه ثبت کنسورات نداشته باشند، در زمره شاغلان این مؤسسه لحاظ نمی‌شوند. «فرهیختگان» در این گزارش برای اینکه بتواند به آمار دقیق‌تری از میزان نرخ اشتغال برسد، تلاش کرده با اعلام میانگین اشتغال گروه‌ها، رشته‌ها، مقاطع از فارغ‌التحصیلان سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰، بتواند تصویر دقیق‌تری ارائه دهد. تصویری که نشان می‌دهد به نیمی از فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در سال ۱۴۰۰ باز هم در زمره بیکاران رتقی می‌شوند.

۶۶ درصد دانش‌آموختگان شبانه‌بیکارند؟
وضعیت برای فارغ‌التحصیلان شبانه به‌مراتب بدتر هم شده است؛ به طوری که نرخ اشتغال آن‌ها از ۲۵ درصد در سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ به ۲۴ درصد رسیده است. یعنی عملاً وضعیت این نقر اشتغال در این دو سال بدتر شده است. به عبارت دیگر با وجود اینکه نرخ اشتغال پوشکی‌ها در همین دو سال از ۸۳ درصد به ۸۱ درصد رسیده، اما نمی‌توان این مسئله را هم گماننا کرد که این دو سال را باید بهترین سال‌های اشتغال برای این گروه دانست؛ چراکه در آن برای اولین بار نرخ اشتغال رشته‌های مختلف گروه پوشکی از ۸۰ درصد فراتر رفته است. شاید برای درک بهتر این مسئله بد نیاز باشد نگاهی به ۳ سال قبل تر داشته باشیم. از سال ۱۳۹۶-۱۳۹۵ در دانش‌آموختگان صاحب شغل شده بودند، یعنی در عمل بیشتر از نصف آن‌ها هیچ‌گاه توانستند اشتغال شغل ثابتی داشته باشند. موضوع نشان‌دهنده جالبستی می‌شود که در سال ۱۳۹۶-۱۳۹۵ در مجموع ۵ هزار و ۹۸۸ نفر از دانش‌آموختگان علوم پایه شاغل شدند که در آن سال سهم ۲۳ درصدی از کل دانش‌آموختگان این گروه تحصیلی تاخ